

Andrew Copson

SECULARISM: POLITICS, RELIGION, AND FREEDOM
Oxford University Press, 2017., pp. 153

Sekularizam kakav poznajemo danas relativno je moderan koncept. Za srednjovjekovna europska društva koja su izgrađena na temeljima Crkve i monarhije sekularizam bi bio nezamisliv, međutim procvjetao je u doba prosvjetiteljstva i raširio se svijetom. Mnogi ljudi vide sekularizam kao najbolji način nošenja s različitim društvima no on je također pod prijetnjom. Naime, više nego ikada prije, sekularizam se osporava i kritizira zbog određenih situacija u kojima su se našle neke države, primjerice sekularne republike poput Francuske i Indije koje se suočavaju s izazovom oživljavanja religijske politike identiteta s jedne strane, dok s druge strane religijske zemlje poput onih arapskih ulaze u konflikt s pobunjenicima sekularistima.

Knjiga „*Secularism: Politics, Religion, and Freedom*“ pisca Andrewa Copsona govori upravo o sekularizmu i njegovu statusu u današnjem društvu. Knjiga je izašla u izdanju Oxford University Pressa 2017. godine i ima 153 stranice, podijeljena je u sedam poglavlja (p. 1-142), na početku se nalaze predgovor (p. v-vi), sadržaj (p. vii) i popis ilustracija (p. ix-x), a na kraju reference (p. 143-148) i indeks (p. 149-153).

U prvom poglavlju „*What is Secularism?*“ (p. 1-6) autor diskutira o pojmu sekularizma i pokušava donijeti njegovu najbolju definiciju.

U drugom poglavlju „*Secularism in Western Societies*“ (p. 7-34) Copson piše o sekularizmu u zapadnjačkim društvima. Tako u ovom poglavlju piše o kršćanima i o ideji sekularizma, prosvjetljenju i teoriji sekularizma, sekularizmu u Francuskoj, kao i o Americi i slobodi religije te na kraju – o modernim zapadnjačkim društvima i o razvoju ideje sekularizma.

U trećem poglavlju „*Secularism Diversifies*“ (p. 35-52) autor uspoređuje sekularizam dvaju država, Turske i Indije, a na kraju poglavlja piše o međunarodnom sekularizmu, posebno se osvrćući na Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda iz 1948.

U četvrtom poglavlju „*The Case for Secularism*“ (p. 53-65) Copson iznosi svoja stajališta o bitnim elementima sekularizma – individualnoj slobodi, pravednosti, miru, modernosti i demokraciji – te sve te elemente postavlja u jedan kumulativan slučaj.

U petom poglavlju „*The Case against Secularism*“ (p. 66-88) autor piše o razlozima protiv sekularizma. Navodi u prvome redu Crkvu i religiju, potom filozofiju Marxa, liberalnu kritiku, romantički konzervativizam i na kraju, kao možda i najveću prijetnju sekularizmu, prvenstvo grupe nad pojedincem.

U šestom poglavlju „*Conceptions of Secularism*“ (p. 89-105) autor raspravlja o različitim zamislima ideje sekularizma, počevši od definicije sekularizma koja se

temelji na djelu francuskog učenjaka Jeana Baubérota, preko dva tipa zapadnjačkog sekularizma, potrebe razdvajanja Crkve i Države, načelnoj distanci, sekularizmu kao zajedničkoj političkoj etici pa do sekularizma u ustavima.

Sedmo poglavlje „Hard Questions and New Conflicts“ (p. 106-142) zadnje je poglavlje ove knjige, a u njemu autor piše o izazovima s kojima se danas susreće sekularizam. Kako je uvijek bio kontroverzan, sekularizam je ideja koja je pod konstantnom opsadom svojih protivnika. Autor u ovom poglavlju piše o sekularizmu u praksi, školama i obrazovanju, bogohuljenju i kritici religija, religijskim obilježjima u sekularnoj državi, religijskoj različitosti koja postoji u zapadnim državama, revolucionarnoj političkoj religiji i o izazovima s kojima se danas suočava sekularizam kao nikad prije. Na kraju poglavlja, Copson se kratko osvrnuo na budućnost sekularizma koju ne vidi tako blistavom ukoliko se društvo ne pokrene i ne pridonese njegovu napretku.

Andrew Copson govori o sekularizmu kroz monumentalne epizode svjetske povijesti poput velike tranzicije koja se u Europi dogodila od religijske ortodoksnosti do pluralizma, globalne borbe za ljudska prava i demokraciju kao i korijenima modernizma. Ova je knjiga promišljeno djelo o angažmanu sekularizma u modernom svijetu koje se bavi nekim od najvećih političkih pitanja današnjice: blasfemijom, otpadništvom, vjerskim progonom, religijskim školama i slobodom vjeroispovijesti i slobodom misli u današnjem podijeljenom svijetu. Knjiga „Secularism: Politics, Religion, and Freedom“ zanimljiv je i vrijedan doprinos pravnoj i političkoj znanosti te kao takva nesumnjivo predstavlja važan izvor u literaturi za sve koji se bave pitanjima politike, religije slobode.

Mia Bašić, mag.iuris